

Tachografy od 1. júla 2026 pre vozidlá nad 2,5 tony v medzinárodnej doprave tovaru

Od 1. júla 2026 vstupuje do platnosti nová povinnosť, ktorá zásadne ovplyvní spôsob vykonávania medzinárodnej cestnej dopravy tovaru vozidlami do 3,5 tony. Vozidlá, ktorých maximálna prípustná hmotnosť vrátane prívesu alebo návesu presahuje 2,5 tony, budú musieť byť pri medzinárodných prepravách vybavené inteligentným tachografom druhej generácie, a vodiči týchto vozidiel budú povinní dodržiavať pravidlá o časoch jazdy, prestávkach a odpočinku.

Táto povinnosť vyplýva z tzv. balíka mobility I, ktorý bol prijatý na úrovni Európskej únie v roku 2020 (v tomto prípade ide o nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1054). Cieľom balíka mobility je zlepšiť pracovné podmienky vodičov, zvýšiť bezpečnosť cestnej premávky a zabezpečiť spravodlivejšiu hospodársku súťaž medzi dopravcami.

Jedným z jeho kľúčových prvkov je rozšírenie rozsahu nariadenia (ES) č. 561/2006 a nariadenia (EÚ) č. 165/2014 o tachografoch aj na vodičov vozidiel prepravujúcich tovar s hmotnosťou od 2,5 do 3,5 tony, ktoré doteraz tejto povinnosti nepodliehali.

Konsolidovaná verzia nariadenia (ES) č. 561/2006 sa nachádza na nasledovnej adrese:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:02006R0561-20241231>

Konsolidovaná verzia nariadenia (EÚ) č. 165/2014 sa nachádza na nasledovnej adrese:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014R0165-20241231>

Koho sa nová povinnosť týka

Od 1. júla 2026 budú musieť byť inteligentným tachografom druhej generácie vybavené všetky vozidlá používané na medzinárodnú prepravu tovaru, ak ich maximálna prípustná hmotnosť vrátane každého prívesu alebo návesu presahuje 2,5 tony.

To znamená, že povinnosť sa bude vzťahovať napríklad na dodávky vykonávajúce cezhraničné prepravy tovaru pre odberateľov v inom členskom štáte EÚ, ktoré doteraz tachografom vybavené byť nemuseli.

Naopak, vozidlá používané výlučne na vnútroštátnu prepravu v rámci Slovenska budú môcť byť naďalej prevádzkované bez tachografu.

Rovnaké pravidlá ako pre vodičov kamiónov

Vodiči, ktorí vykonávajú medzinárodnú prepravu tovaru vozidlami nad 2,5 tony, budú povinní dodržiavať rovnaké pravidlá o časoch jazdy, prestávkach a odpočinku, aké platia pre vodičov nákladných vozidiel nad 3,5 tony.

Budú musieť:

- viesť záznamy o svojej činnosti prostredníctvom inteligentného tachografu druhej generácie,

- používať digitálne karty vodičov,
- dodržiavať doby jazdy, prestávky a denné či týždenné odpočinky podľa kapitoly II nariadenia (ES) č. 561/2006.

Zároveň sa na tieto vozidlá vzťahujú príslušné ustanovenia o kontrolách a sankciách v prípade porušenia povinností. Orgány vykonávajúce cestné kontroly budú môcť kontrolovať údaje z tachografov v deň kontroly aj za predchádzajúcich 56 dní, rovnako ako pri ťažkých nákladných vozidlách.

Preto by vodiči, ktorí vykonávajú medzinárodnú aj vnútroštátnu dopravu, mali používať tachograf aj pri vnútroštátnych jazdách, aby mali riadne zaznamenaný čas vedenia vozidla, inú prácu a obdobia odpočinku.

Výnimky z povinnosti používať tachograf

Nariadenie (ES) č. 561/2006 stanovuje výnimky, pri ktorých nie je potrebné tachograf používať. Tieto výnimky sú uvedené v:

- článku 3 – platí vo všetkých členských štátoch EÚ,
- článku 13 ods. 1 – platí v členských štátoch, ktoré sa rozhodli ju uplatniť.

(Zoznam výnimiek podľa článku 13 ods. 1 tohto nariadenia je dostupný na adrese: https://transport.ec.europa.eu/document/download/bb92ed48-ffde-40e5-af09-20799a86a76b_en?

Ak vozidlo spĺňa podmienky niektorej z týchto výnimiek, tachograf nie je potrebné inštalovať a vodič nemusí používať kartu vodiča.

V praxi to môže byť napríklad výnimka uvedená v článku 3 písm. ha) nariadenia (ES) č. 561/2006 – pre vozidlá s hmotnosťou nad 2,5 tony, ale nepresahujúcou 3,5 tony, ktoré sa používajú na nekomerčnú prepravu tovaru na vlastný účet spoločnosti alebo vodiča, pričom vedenie vozidla nie je hlavnou činnosťou tejto osoby.

Ak je vozidlo tachografom vybavené, ale preprava spadá pod výnimku, vodič musí použiť funkciu „out of scope“ / „mimo rozsah“, aby bolo zrejmé, že ide o jazdu nepodliehajúcu pravidlám nariadenia.

POZOR povinnosť používať tachograf sa týka všetkých vozidiel či už nových vozidiel ako aj vozidiel, ktoré boli už zaevidované.

Kvalifikačná karta vodiča

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 280/2006 Z. z. o povinnej základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku niektorých vodičov sa povinnosť absolvovať základnú kvalifikáciu a pravidelný výcvik vzťahuje len na vodičov s vodičským oprávnením skupiny C a D.

Pre vodičov so skupinou B alebo BE táto povinnosť neplatí, aj keď musia používať tachograf. To znamená, že vodič v takom prípade nemusí mať kvalifikačnú kartu vodiča.

Tento režim platí v celej Európskej únii, pretože ide o transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2561 o základnej kvalifikácii a pravidelnom výcviku vodičov určitých cestných vozidiel nákladnej a osobnej dopravy (kodifikované znenie).

Nevzťahuje sa na prepravu osôb

Treba zdôrazniť, že táto nová povinnosť sa nevzťahuje na vozidlá určené na prepravu osôb, ktoré majú najviac deväť miest na sedenie vrátane vodiča. Vozidlá kategórie M1 používané na osobnú dopravu, napríklad mikrobusesy, nebudú musieť byť tachografom vybavené, pokiaľ nevykonávajú prepravu tovaru.

Záver

Od 1. júla 2026 sa pravidlá cestnej dopravy významne rozšíria aj na menších dopravcov, ktorí využívajú ľahké úžitkové vozidlá na cezhraničné prepravy. Prevádzkovatelia týchto vozidiel by sa preto mali včas pripraviť – zabezpečiť inštaláciu tachografov, vybaviť vodičov kartami a oboznámiť ich s novými pravidlami, ktoré budú musieť pri medzinárodných jazdách dodržiavať.

Keďže pokuty v niektorých krajinách EÚ môžu byť veľmi vysoké až likvidačné, odporúčame sa na túto zmenu včas pripraviť.